

[Startside](#) > ... > [Domstolsprocedurer](#) > [Civilretlige Sager](#) > [Hvilket Lands Domstol Er Ansvarlig?](#) > [Germany](#)

Hvilket lands domstol er ansvarlig?

 Tyskland

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

De tyske domstole har international kompetence, når de er tillagt kompetence enten i henhold til EU-retten eller i henhold til selvstændig international civilprocesret, herunder internationale konventioner. Denne artikel omfatter kun spørgsmål, der henhører under national kompetence.

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

Der findes to forskellige domstolssystemer for civile tvister i Tyskland: de civile domstole (*Zivilgerichte*), som er en del af de almindelige domstole, og arbejdsretterne (*Arbeitsgerichte*), som er specialdomstole.

Arbejdsretterne har kompetence i alle civilretlige tvister mellem arbejdstagere og arbejdsgivere samt i tvister mellem parterne i kollektive overenskomster. De øvrige områder, hvor arbejdsretterne har kompetence, er fastsat i §§ 2-3 i lov om arbejdsretter (*Arbeitsgerichtsgesetz*). I henhold til samme lovs § 5, stk. 1, andet punktum, har arbejdsretterne også kompetence i tvister mellem personer, der befinder sig i en situation, der kan sammenlignes med arbejdstageres, og deres kunder. Alle andre civilretlige tvister henhører under de civile domstoles kompetence.

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

2.1 Søndres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

De civile domstole i første instans er byretten (*Amtsgerichte*) og de regionale domstole i første instans (*Landgerichte*).

1. Byretterne er principielt kompetente til at afgøre civile sager, der vedrører beløb på 5 000 EUR og derunder, forudsat at der ikke er tale om et område, hvor den regionale ret i første instans har enekompetence (§ 23, nr. 1, i lov om domstolenes organisation (*Gerichtsverfassungsgesetz*)).

Byretterne har også enekompetence på de områder, der er beskrevet nedenfor, uanset tvistens værdi (se §§ 23 og 23a i lov om domstolenes organisation).

Byretterne har enekompetence til at behandle tvister vedrørende krav, der udspringer af boliglejemål, eller tvister vedrørende eksistensen af sådanne lejemål (lov om domstolenes organisation, § 23, stk. 2a).

De har også enekompetence i familieretlige sager og har generelt kompetence i sager, der ikke har karakter af tvistemål (§ 23a, stk. 1, første punktum, nr. 1 og 2, i loven om domstolenes organisation).

Andre områder, hvor byretterne har enekompetence, uanset tvistens værdi, er fastsat i retsplejelovens § 23, stk.

2, litra b)-d) og g) (tvister mellem rejsende og deres værter, chauffører, skippere/skibsførere eller emigrationsekspeditorer i indskibningshavne, der vedrører regninger fra værter, billetpriser eller transport af rejsende og deres ejendele eller tab af eller beskadigelse af disse ejendele, samt tvister mellem rejsende og handlende i forbindelse med rejsen; tvister i henhold til § 43, stk. 2, i lov om ejerskab af lejligheder (*Wohnungseigentumsgesetz*) (byretterne har enekompetence her); tvister om skader forårsaget af vildt; krav i henhold til en kontrakt, der er indgået i forbindelse med overdragelse af jord til en arvtager, og som giver overdrageren en livsvarig brugsret og livslange naturalydelser (på tysk kaldet en *Altenteilsvertrag*, undertiden en *Leibgedingsvertrag*, *Leibzuchtvertrag* eller *Auszugsvertrag*)).

2. De regionale retter har kompetence i første instans i civile tvister, der ikke er henlagt til byretterne (lov om domstolenes organisation, § 71, stk. 1). Det vil frem for alt sige sager, der vedrører beløb på over 5 000 EUR.

§ 71, stk. 2, i loven om domstolenes organisation fastsætter en række områder, hvor de regionale retter har enekompetence, uanset tvistens værdi. I henhold til denne bestemmelse omfatter områder, hvor de regionale retter har enekompetence, følgende:

- erstatningskrav mod staten som følge af offentligt ansattes ukorrekte udførelse af deres opgaver (*Amtshaftung*)
- erstatningskrav som følge af urigtige oplysninger om kapitalmarkedet eller undladelse af at give sådanne oplysninger
- tvister vedrørende en bygherres ret til at pålægge ændringer og entreprenørens deraf følgende ret til tilpasning af deres vederlag i henhold til byggekontrakter som omhandlet i § 650b i den civile lovbog (*Bürgerliches Gesetzbuch*).

Yderligere områder, hvor de regionale retter også har enekompetence, er fastsat i andre bestemmelser i føderale love, f.eks. inden for industriel ejendomsret (se f.eks. § 140, stk. 1, i varemærkeloven (*Markengesetz*)).

Der kan også oprettes afdelinger til behandling af handelssager ved de regionale retter (§ 93 i loven om domstolenes organisation). Disse har kompetence i handelssager som defineret i § 95 i loven om domstolenes organisation. En af parterne skal anmode om, at sagen behandles af afdelingen for handelssager (§ 96, stk. 1, og § 98, stk. 1, 1. punktum, i loven om domstolenes organisation).

Ifølge loven om styrkelse af Tyskland som retscenter (*Justizstandort-Stärkungsgesetz*, den tyske forbundslovtidende 2024 I nr. 302), som træder i kraft den 1. april 2025, har delstaterne (*Länder*) også mulighed for at give deres regionale appeldomstole (*Oberlandesgerichte*) kompetence i første instans i visse kommercielle civile sager, der er omhandlet i loven (se § 119b, stk. 1, i lov om domstolenes organisation). Efter aftale mellem parterne kan en sådan ret derefter have kompetence i første instans i de tvister, hvor den omtvistede værdi udgør et nærmere fastsat minimumsbeløb.

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

I Tyskland er princippet efter reglerne om det almindelige værneting i §§ 12-18 i den civile retsplejelov (*Zivilprozessordnung*, ZPO), at den stedlige kompetence bestemmes af sagsøgtes bopæl (§ 12 ZPO). Hvis sagsøgte ikke har en bopæl, anvendes det sted i Tyskland, hvor vedkommende opholder sig. Hvis det ikke vides, hvor personen opholder sig, anvendes vedkommens seneste bopæl (§ 16 ZPO). Hvis der er tale om en juridisk person, bestemmes den stedlige kompetence af den juridiske persons vedtægtsmæssige hjemsted (§ 17 i den civile retsplejelov).

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

For visse typer krav kan sagsøger alternativt vælge et (særligt – ikke eksklusivt) værneting, der ikke er sagsøgtes bopæl. Som eksempel på sådanne kompetencebestemmelser kan nævnes følgende:

* Tvister, der udspringer af et kontraktforhold, og tvister om eksistensen af en kontrakt kan også indbringes for retten på det sted, hvor den pågældende forpligtelse skal opfyldes (*Besonderer Gerichtsstand des Erfüllungsorts* – særligt værneting for opfyldelsesstedet, § 29, stk. 1, i den civile retsplejelov). En aftale om opfyldelsesstedet er

kun processuelt relevant, hvis de kontraherende parter tilhører en kategori af personer, der er bemyndiget til at indgå værnetingsaftaler i henhold til § 38, stk. 1, i den civile retsplejelov, eller hvis aftalen blev indgået efter tvistens opståen (se svaret på spørgsmål 2.2.2.3).

Begrebet "kontraktforhold" omfatter alle forpligtende aftaler, uanset hvilken form for forpligtelse der er tale om. Den samme regel gælder i sager, hvor arbejdsretten har kompetence (§ 46, stk. 2, i lov om arbejdsret).

* For krav, der udspringer af retsstridige handlinger, har retten i den retskreds, hvor handlingen fandt sted, også kompetence (§ 32 i den civile retsplejelov).

* For krav efter færdselsloven (*Straßenverkehrsgesetz*) har retten i den retskreds, hvor skaden, dvs. trafikulykken, fandt sted, også kompetence (lovens § 20).

* Offeret for en strafbar handling kan som led i straffesagen indgive anmodning vedrørende de formueretlige rettigheder, der følger af den strafbare handling, til den domstol, hvor straffesagen er indledt (adhæsiionsprocedure (*Adhäsionsverfahren*) i henhold til strafferetsplejelovens §§ 403 og 404 (*Strafprozessordnung*)).

* Ved sager om skilsmisse bestemmes den stedlige kompetence i henhold til § 122 i lov om behandling af familiesager og sager under den frivillige retspleje (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*). Efter denne bestemmelse har familieretten (*Familiengericht*) (en afdeling af den lokale domstol) for den retskreds, hvor en af ægtefællerne har sit sædvanlige opholdssted sammen med alle parrets fælles mindreårige børn (dvs. det faktiske interessecenter), enekompetence. Hvis der på det tidspunkt, hvor stævningen forkyndes for sagsøgte (*Eintritt der Rechtshängigkeit*), ikke findes et sådant sædvanligt opholdssted med alle parrets mindreårige børn, har familieretten i den retskreds, hvor en af ægtefællerne har sit sædvanlige opholdssted med nogle af parrets mindreårige børn, enekompetence, forudsat at ingen af parrets fælles børn har deres sædvanlige opholdssted hos den anden ægtefælle.

Hvis ingen af de ovennævnte kompetencebetingelser er opfyldt, har familieretten i den retskreds, hvor ægtefællerne sidst havde deres sædvanlige opholdssted sammen, enekompetence, hvis en af ægtefællerne stadig har sit sædvanlige opholdssted dér på det tidspunkt, hvor anmodningen forkyndes for sagsøgte. Hvis denne betingelse heller ikke er opfyldt, afgøres kompetencen af sagsøgtes sædvanlige opholdssted, medmindre sagsøgte ikke har et sædvanligt opholdssted i Tyskland, i hvilket tilfælde sagsøgerens sædvanlige opholdssted anvendes.

Såfremt ingen af ovennævnte betingelser for kompetence er opfyldt, har familieretten ved byretten i Berlin-Schöneberg enekompetence.

* Den stedlige kompetence i sager om underholdspligt reguleres efter lov om behandling af familiesager og sager under den frivillige retspleje § 232. For så vidt angår underholdsbidrag til ægtefæller eller børn, har den ret i første instans, som sagen er eller har været indbragt for, enekompetence, så længe der verserer en ægteskabssag for retten.

Hvis der ikke eller ikke længere verserer en ægteskabssag, har retten i den retskreds, hvor barnet eller den forælder, der er bemyndiget til at handle på det mindreårige barns vegne, har sit sædvanlige opholdssted, enekompetence i en sag om underholdsbidrag til et mindreårigt eller tilsvarende barn. Dette gælder ikke, hvis barnet eller forælderen har sit sædvanlige opholdssted i et andet land end Tyskland.

I alle andre sager om underholdsbidrag (underholdsbidrag til ægtefæller eller børn, der ikke er omfattet af de ovenfor beskrevne regler, men også f.eks. underholdsbidrag til børnebørn, forældre eller mødre til børn født uden for ægteskab), finder de generelle regler fortsat anvendelse – dvs. den primære afgørende faktor er, hvor sagsøgte har sit sædvanlige opholdssted. I visse særlige tilfælde kan værnetinget dog alternativt vælges i overensstemmelse med § 232, stk. 3, andet punktum, i lov om behandling af familiesager og sager under den frivillige retspleje (nr. 1: for anmodninger fra den ene forælder mod den anden forælder vedrørende a) underholdsbidrag, der efter loven skal ydes som følge af et ægteskab, eller b) et krav i henhold til § 1615I i den civile lovbog – den ret, ved hvilken der verserer en sag i første instans om underholdsbidrag til børn, kan vælges; nr. 2): ved en anmodning fra et barn, der har til formål at sikre, at begge forældre opfylder deres underholdspligt – den ret, der har kompetence til at behandle anmodningen mod en af forældrene; nr. 3): den ret, hvor sagsøgeren har sit sædvanlige opholdssted, hvis sagsøgte ikke har et værneting i Tyskland).

* § 152 i lov om behandling af familiesager og sager under den frivillige retspleje finder tilsvarende anvendelse på sager vedrørende forældreansvar eller samvær med børn. Hvis skilsmisssagen verserer for en ret, har denne ret således også kompetence til at behandle sager vedrørende forældreansvar eller samvær med børn. Hvis der ikke verserer en ægteskabssag, er det barnets sædvanlige opholdssted, der er afgørende. Det afgørende tidspunkt for at fastslå, hvilken ret der har kompetence, er det tidspunkt, hvor sagen anlægges ved retten.

* Den stedlige kompetence i den frivillige retspleje fastlægges ud fra meget forskellige synsvinkler, da sager af denne art normalt ikke omfatter krav mellem parterne, men har til formål at yde retsbeskyttelse.

Hvis en sag vedrører en fysisk person, afhænger værnetinget som udgangspunkt af den pågældende persons sædvanlige opholdssted, medmindre den nødvendige handling peger på et andet sted. Dette er reguleret i § 272 i lov om behandling af familiesager og sager under den frivillige retspleje for så vidt angår sager om værgemål, § 313 i samme lov for sager om tvangstilbageholdelse og § 416 for sager om frihedsberøvelse.

Hvis der er tale om juridiske personer (f.eks. et aktieselskab (*Aktiengesellschaft*), anpartsselskab (*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*) eller en registreret forening (*eingetragener Verein*)) eller grupper af personer, der behandles som sådan i henhold til procesretten (f.eks. et interessentskab (*offene Handelsgesellschaft*) eller kommanditselskab (*Kommanditgesellschaft*)), afgøres kompetencen i sager om retsbeskyttelse, f.eks. i sager om registrering i offentlige registre eller sager efter selskabsretten, på grundlag af foreningens eller selskabets vedtægtsmæssige hjemsted. Når en fysisk person handler som enkeltmandsvirksomhed, er det det sted, hvor vedkommende er etableret, der er afgørende. Reglerne om stedlig kompetence i registreringsager og selskabsretlige sager er fastsat i §§ 376 og 377 i lov om behandling af familiesager og sager under den frivillige retspleje, undertiden sammenholdt med regler i forbundsstatens lovgivning.

I en arvesag ligger kompetencen som udgangspunkt hos retten i den retskreds, hvor afdøde havde sit sidste sædvanlige opholdssted (§ 343, stk. 1, i lov om behandling af familiesager og sager under den frivillige retspleje). I visse tilfælde kan kompetencen ligge et andet sted på grundlag af lovens § 343, stk. 2 eller 3, eller § 344. Her bør der især henvises til lovens § 344, stk. 7, som giver en arving, der ikke har sit sædvanlige opholdssted i den retskreds, der er omfattet af den skifteret, som har generel kompetence, mulighed for i stedet at afvise en arv eller afgive andre erklæringer vedrørende retten til arv ved skifteretten i den retskreds, hvor vedkommende selv har sit sædvanlige opholdssted.

I sin egenskab af tinglysningsmyndighed har byretten for det område, hvor ejendommen er beliggende, kompetence i sager om tinglysning. Den stedlige kompetence i sager om tinglysning reguleres af § 1 i tinglysningsloven (*Grundbuchordnung*), undertiden i sammenhæng med regler fastsat i forbundsstatens lovgivning.

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

Fremgår det udtrykkeligt af en lov, at en ret har enekompetence, har denne ret forrang for alle andre, og sagen kan kun anlægges (og antages til realitetsbehandling) ved denne ret. Visse tilfælde af enekompetence er fastsat i den civile retsplejelov, mens andre følger af særlige love såsom lov om behandling af familiesager og sager under den frivillige retspleje (se f.eks. lovens § 122). Nedenfor beskrives nogle eksempler på enekompetence efter den civile retsplejelov.

* For visse sager vedrørende fast ejendom eller en rettighed, der sidestilles med fast ejendom (f.eks. en arvelig byggeret (*Erbbaurecht*)), har retten i den retskreds, hvor den faste ejendom er beliggende, enekompetence. Dette gælder i sager vedrørende ejendomsret eller behæftelser på ejendom, tvister om frihed fra sådanne behæftelser, sager om besiddelse, grænsetvister og sager om deling (§ 24 i den civile retsplejelov).

* For tvister, der opstår under lejemål vedrørende lokaler, eller tvister om eksistensen af sådanne forhold, har retten i den retskreds, hvor de lejede lokaler er beliggende, enekompetence (§ 29a, stk. 1, den civile retsplejelov). Denne regel gælder dog ikke for leje af beboelseslokaler til midlertidig brug (ferieboliger, hotelværelser mv.) eller for leje af møblerede lokaler til enkeltpersoner, og den gælder heller ikke for huse eller lokaler til offentlige formål (§ 29a, stk. 2, i den civile retsplejelov).

* I sager anlagt mod operatøren af et anlæg beliggende i Tyskland, hvor der kræves erstatning for skade forårsaget af en miljøpåvirkning, har retten i den retskreds, hvor anlæggets indvirkning på miljøet opstod, enekompetence (§ 32a i den civile retsplejelov).

* For søgsmål om erstatning på grund af urigtige eller vildledende oplysninger i offentlige kapitalmarkedsmeddelelser eller undladelse af at offentliggøre sådanne oplysninger, eller søgsmål om opfyldelse af en kontrakt baseret på et tilbud efter lov om værdipapirkøb og -overtagelse (*Wertpapiererwerbs- und Übernahmegesetz*), har retten på det sted, hvor a) den pågældende udsteder, b) i tilfælde af andre kapitalinvesteringer den pågældende udbyder eller c) målselskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, enekompetence, hvis dette vedtægtsmæssige hjemsted er beliggende i Tyskland, og søgsmålet er rettet, i det mindste blandt andre, mod udstederen, udbyderen eller målselskabet (§ 32b i den civile retsplejelov).

* I "betalingspåbudsprocedurer" ligger enekompetencen hos den byret, hvor sagsøger har sit almindelige værneting, dvs. som hovedregel vedkommendes bopæl eller – hvis sagsøger er en juridisk person – det sted, hvor denne har sit registrerede hjemsted (første punktum i § 689, stk. 2, i den civile retsplejelov). Såfremt rekvirenten ikke har almindeligt værneting i Tyskland, har byretten i Berlin-Wedding enekompetence. Disse regler finder også anvendelse, selv om anden lovgivning fastsætter andre bestemmelser om enekompetence.

I tvangsfuldbyrdsessager har byretten i den retskreds, hvor der skal foretages eller er foretaget fogedforretning, enekompetence som fogedret (den civile retsplejelovs § 764, stk. 2, og § 802). Kompetencen til at fuldbyrde finansielle krav og andre rettigheder til aktiver ligger hos byretten i den retskreds, hvor skyldneren har bopæl (den civile retsplejelovs § 828, stk. 2). Ved tvangsauktion eller tvangsadministration af fast ejendom har byretten i den retskreds, hvor ejendommen er beliggende, enekompetence som fuldbyrdsesret (§ 1, stk. 1, og § 146 i lov om tvangsauktion og tvangsadministration (*Gesetz über die Zwangsversteigerung und die Zwangsverwaltung*) samt §§ 802 og 869 i den civile retsplejelov).

Hvis en tredjemand fremsætter et krav på ejendomsret, der forhindrer rådigheden over en genstand, der indgår i en fuldbyrdsessag, har retten i den retskreds, hvor fuldbyrdelsen foretages, enekompetence (§ 771, stk. 1, i den civile retsplejelov).

* Forpligtelser, der ikke kan uddelegeres til andre personer (*unvertretbare Handlungen*) – uanset om det drejer sig om forpligtelser til at handle, tåle eller undlade – kan håndhæves af retten i første instans i sagen (§§ 894, 895, 888 og 890 i den civile retsplejelov). Kompetencen i sager om indsigelse mod fuldbyrdelsen af et dokument, der er fastslået ved en retsafgørelse, ligger også hos retten i første instans (§ 767, stk. 1, i den civile retsplejelov).

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

a) Aftaler

Den civile retsplejelov hjemler mulighed for at indgå værnetingsaftaler. I henhold til § 38, stk. 1, i den civile retsplejelov kan en ret i første instans, der ikke har kompetence på grundlag af sagsgenstand eller sted, opnå kompetence ved parternes udtrykkelige eller stiltiende aftale, hvis parterne er erhvervsdrivende eller juridiske personer under offentlig ret, eller sagen drejer sig om øremærkede midler under offentlig ret. Aftaler om, at en bestemt ret i første instans har kompetence, er også tilladt, hvis mindst en af parterne ikke har et generelt værneting i Tyskland (§ 38, stk. 2, første punktum, i den civile retsplejelov). I sidstnævnte tilfælde skal aftalen udfærdiges skriftligt eller bekræftes skriftligt, hvis den indgås mundtligt. Hvis en af parterne har et generelt værneting i Tyskland, kan der kun vælges en ret i Tyskland, hvis den pågældende part har sit generelle værneting dér, eller hvis retten har særlig kompetence.

I henhold til § 38, stk. 3, i den civile retsplejelov kan en værnetingsaftale i øvrigt kun antages, hvis den er indgået udtrykkeligt og skriftligt, efter at tvisten er opstået, eller for at dække muligheden for, at den fremtidige sagsøgte har flyttet sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted til udlandet efter indgåelsen af en aftale, eller at vedkommendes bopæl eller sædvanlige opholdssted ikke er kendt på tidspunktet for sagens anlæggelse.

Værnetingsaftaler skal altid vedrøre et bestemt retsforhold og de tvister, der opstår som følge heraf. Hvis denne betingelse ikke er opfyldt, er aftalen ugyldig (§ 40, stk. 1, i den civile retsplejelov). Værnetingsaftaler er også uantagelige for ikkefinansielle krav, der henhører under byretten uanset tvistens værdi (§ 40, stk. 2, nr. 1, i den civile retsplejelov). De er heller ikke mulige i tilfælde, hvor enekompetence er fastsat ved lov (§ 40, stk. 2, nr. 2, i den civile retsplejelov).

Gyldige værnetingsaftaler er bindende for domstolene. Hvorvidt en aftale vedrører enekompetence, afhænger af aftalens indhold.

b) Deltagelse i retssager uden at bestride rettens kompetence (*rügelose Verhandlung*)

En ret i første instans anses også juridisk for at have kompetence, hvis sagsøgte afgiver mundtlige indlæg om sagens realitet uden at anfægte rettens kompetence (§ 39 i den civile retsplejelov). I sager, der afgøres af byretten, gælder dette kun, hvis retten udtrykkeligt har gjort opmærksom på det (den civile retsplejelovs § 504).

Dog kan kompetencen i henhold til den civile retsplejelovs § 40, stk. 2, andet punktum, ikke fastslås på denne måde (dvs. som følge af sagsøgtes deltagelse i retssagen uden at bestride rettens kompetence) i en sag, hvor en værnetingsaftale ville være uantagelig (se ovenfor: ikkefinansielle tvister og enekompetence).

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

Arbejdsretterne har særlige karakteristika, ikke kun med hensyn til de sager, som de har kompetence til at behandle i henhold til §§ 2-3 i lov om arbejdsretter (*Arbeitsgerichtsgesetz*).

De har også særlige karakteristika med hensyn til stedlig kompetence. For sager, der fører til en dom ("retssag") (*Urteilsverfahren*) i henhold til § 2 i lov om arbejdsretter, er udgangspunktet en henvisning til de almindelige regler i den civile retsplejelov (§ 46, stk. 2, første punktum, i samme lov). Reglerne om stedlig kompetence i den civile retsplejelov finder derfor anvendelse. I arbejdsretslovens § 48, stk. 1a, er arbejdsstedet imidlertid fastsat som et særligt værneting, hvor der også kan anlægges sag. For værnetingsaftaler finder de generelle regler, der er beskrevet i svaret på spørgsmål 2.2.2.3, anvendelse. Det skal dog bemærkes, at arbejdsretslovens § 48, stk. 2, for visse tvister bemyndiger parterne i en kollektiv overenskomst til at fastsætte kompetencen for en ret, der ikke i sig selv har stedlig kompetence, uden at skulle overholde den civile retsplejelovs § 38.

For procedurer, der fører til en afgørelse ("afgørelsesprocedure") (*Beschlussverfahren*) i henhold til § 2a i lov om arbejdsretter, fastsætter § 82, stk. 1, i samme lov enekompetence for virksomhedens forretningssted eller vedtægtsmæssige hjemsted.

■ Sidste opdatering: 30/01/2026

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.